

Průvodce pro pozůstalé

Průvodce pro pozůstalé

Úmrtí v rodině je vždy smutná událost, bohužel s ním také souvisí spousta zařizování. V těchto těžkých chvílích jsme připraveni vyjít vám maximálně vstříc radou i konkrétní pomocí tak, abyste je co nejnázne překonali.

OBSAH

Nahlášení úmrtí	3
Co se děje s bankovními produkty	4
Běžné a spořicí účty	4
Půjčky	5
Životní pojištění	6
Penzijní produkty	7
Další produkty	8
Sociální pomoc	9
Dědické řízení	10
Orientační časový harmonogram (pokud se nic neočekávaného nestane a všechny strany poskytují součinnost)	12
Jak mít vše vyřešeno pro každý případ	13

Nahlášení úmrtí

Pro vyřizování administrativy související s úmrtím **budete potřebovat úmrtní list**, který vám zajistí pohřební služba. Požádat o něj ale můžete i sami na matrice obecního úřadu. Vezměte si svůj doklad totožnosti a rodný nebo oddací list zesnulého. Úmrtní list vám pak přijde doporučeně poštou (nejpozději do 30 dnů od úmrtí), případně si ho můžete po domluvě vyzvednout osobně.

NÁVŠTĚVA V BANCE

Úmrtí člena rodiny je nutné ohlásit i v bance. V případě, že se jednalo o klienta ČSOB, přijďte na libovolnou pobočku ČSOB. S sebou si přineste svůj doklad totožnosti, úmrtní list, oddací list (pokud vám zemřel/a manžel/ka) a všechny platební karty, vkladní knížky a platební šeky na jméno zesnulého.

Kontakty a adresy všech našich poboček najdete na internetových stránkách **www.csob.cz**.

DŮCHOD A DALŠÍ DOKLADY

Pokud zesnulý pobíral důchod, je potřeba nahlásit úmrtí České správě sociálního zabezpečení. Pokud chodil důchod na účet k nám, jeho případné vrácení zařídíme za vás. Až budete mít čas, odevzdat byste měli také doklady zesnulého:

- » občanský průkaz na matrice obecního úřadu
- » průkaz pojištěnce na pobočce zdravotní pojišťovny
- » řidičský průkaz na dopravním inspektorátu
- » cestovní pas na oddělení pasů obecního úřadu
- » vojenskou knížku na vojenské správě
- » ostatní doklady a průkazy institucím, které je vydaly

V případě úmrtí manžela nebo manželky se podívejte, zda máte ve svém občanském průkazu uveden **„rodinný stav“**, tedy vdaná nebo ženatý. Pokud ano, je nutná jeho výměna. Na obecní úřad s sebou vezměte svůj občanský průkaz a úmrtní list. Výměna je zdarma. Případnou změnu občanského průkazu prosím nahláste i v bance.

Co se děje s bankovními produkty

BĚŽNÉ A SPOŘICÍ ÚČTY

Po smrti majitele jeho účty nezablokujeme ani nezrušíme. Ve zvláštním režimu fungují dál, a to až do konce dědického řízení. Už během této doby se můžete k penězům a platebním příkazům dostat. Záleží na tom, zda máte jako blízký zesnulého k účtu **dispoziční práva**. Pokud si nejste jisti, přijďte na nejbližší pobočku ČSOB s průkazem totožnosti a my vše na místě ověříme.

- » **Jako disponent můžete účty spravovat jako doposud** (s výjimkou situace, kdy si zesnulý nastavil podmínku, že disponentská práva zanikají jeho smrtí). Z účtu lze vybírat peníze, přijímat a posílat platby, měnit nastavení atd. Účet ovšem nemůžete zrušit.
- » **Pokud platná disponentská práva nemáte**, požádejte notáře, aby vás jmenoval správcem dědictví. K tomu potřebujete souhlas všech ostatních dědiců a doklad od notáře. My vám následně přístup k účtu zřídíme včetně např. internetového bankovníctví.

Během dědického řízení

- » **Za vedení účtu nestrháváme žádné poplatky**, úročení zůstatku probíhá i nadále standardně.
- » **Z účtu nadále odcházejí nastavené platby** s výjimkou těch, u nichž zesnulý majitel písemně stanovil, že po jeho smrti mají skončit.
- » **Trvale zablokujeme veškeré platební karty na jméno zesnulého**, jeho přístupová oprávnění k elektronickému bankovníctví a přestane platit jeho podpisový vzor. Debetní karty pro partnery zůstávají aktivní, pokud zesnulý neurčil ve smlouvě jinak.

Po skončení dědického řízení všechny peníze převedeme na právoplatné dědice a teprve poté účet zrušíme. V případě, že někdo jiný zdědí peníze, které jste už mezitím vybrali, budete je muset vrátit.

Co dělat, když vám chodí peníze na účet, ke kterému nemáte přístup?

- » **Starobní a invalidní důchod:** Vyplňte **Žádost o zařízení výplaty důchodu poukazem na jiný účet** a pošlete ji poštou na adresu ČSSZ, Křížová 25, 225 08 Praha 5. Pokud účet nemáte, u většiny bank si ho sjednáte zdarma na pobočce.
- » **Výplata:** Kontaktujte svého zaměstnavatele a nechte si peníze posílat na vlastní účet.

PŮJČKY

Ani nesplacené dluhy smrtí nezanikají. Obecně ale platí, že pokud nejste spoludlužníkem, je nutné počkat na výsledky dědického řízení. Se zděděnými půjčkami pak máte povinnost přihlásit se věřitelům. V případě půjček u nás přijďte na pobočku s originálem či ověřenou kopií usnesení o dědictví.

Spotřebitelské půjčky

Jeden dlužník (zesnulý klient): Jakmile nám doručíte doklad o úmrtí, dlužnou částku zmrazíme, nestrháváme další splátky, neúčtujeme si další úroky ani poplatky a zastavíme zaslání upomínek. Půjčku přihlásíme do dědického řízení a po jeho skončení a doručení usnesení všem dědicům informujeme, kolik a jakým způsobem mají zaplatit.

Více dlužníků (zesnulý klient a vy jako spoludlužník): Povinnost splácet přechází na vás bez ohledu na dědické řízení. Úročení probíhá standardně. Splácení probíhá z účtu uvedeného ve smlouvě, o změnu případně požádejte osobně na pobočce. Lze také uplatnit pojištění schopnosti splácet, viz níže.

Pojištění schopnosti splácet: Pokud si nejste jisti, na naší pobočce si ověřte, zda zesnulý neměl k půjčce sjednáno pojištění pro případ úmrtí. Pokud ano, informujte pojišťovnu a při splnění pojistných podmínek přejde dluh na ni.

Kreditní karta a kontokorent

Dlužná částka na účtu kreditní karty nebo u kontokorentu (povoleného přečerpání) po doručení dokladu o úmrtí klienta nenarůstá. Kreditní kartu na jméno zesnulého i karty ostatních držitelů k jeho úvěrovému účtu zablokujeme. Případný dluh přihlásíme do dědického řízení, stejně jako u spotřebitelských úvěrů.

Vypořádání zděděných úvěrových pohledávek

V případech, kdy není u úvěru veden spoludlužník, bude po skončení dědického řízení a doručení usnesení o výsledku dědického řízení bance oprávněným dědicům zaslána doporučeně písemná výzva k úhradě pohledávky, na jejímž základě je možné s bankou uzavřít splátkový kalendář či splátkovou dohodu (kontakt je uveden ve výzvě). Kvůli vysokým dluhům můžete také dědictví odmítnout, více na straně 11.

ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

Pokud měl zesnulý sjednané životní pojištění, jako obmyšlená osoba nebo osoba určená vztahem (manžel/ka) nemusíte čekat na vypořádání dědictví. Od ČSOB Pojišťovny **v případě splnění pojistných podmínek dostanete peníze – pojistné plnění.**

Jste obmyšlená osoba?

- » Při sjednání životního pojištění je obvyklé zvolit si tzv. obmyšlenou osobu – toho, kdo v případě smrti získá pojistné plnění. Záleží jen na pojištěném, koho si jako obmyšlenou osobu vybere. A také na tom, koho o své volbě informuje.
- » Pokud si nejste jisti, zda jste obmyšlenou osobou vy, přijďte se zeptat s průkazem totožnosti přímo do banky nebo pojišťovny.

Jak postupovat při oznámení pojistné události

1. Pojistnou událost nám oznamte po vydání úmrtního listu zasláním kompletně vyplněného **formuláře „Oznámení pojistné události – úmrtí“**. O vyplnění **formuláře „Lékařská zpráva“** požádejte praktického lékaře, u kterého byla vedena zdravotnická dokumentace pojištěného.
2. K formuláři přiložte **kopii úmrtního listu**.
3. Pokud není na pojistné smlouvě obmyšlená osoba určena konkrétně jménem, příjmením a datem narození nebo vztahem manžel/ka, přiložte **rozhodnutí o dědictví**.
4. Pokud byly okolnosti úmrtí šetřeny policií, doložte **rozhodnutí v dané věci**.
5. Požadované podklady zašlete na **PU-zivot@csobpoj.cz** nebo nás kontaktujte na telefonu **466 100 777** a všechno společně domluvíme.

Formulář si můžete stáhnout na stránkách www.csobpoj.cz v sekci „Hlášení škody“.

PENZIJNÍ PRODUKTY

Penzijní připojištění

Na peníze z penzijního připojištění má nárok osoba určená ve smlouvě (zda jste to vy, si můžete ověřit na pobočce). Pokud nikdo určen není, spadá penzijní připojištění do dědického řízení. Jako určená osoba nebo dědic přijďte na naši pobočku s průkazem totožnosti, jako dědic si vezměte originál nebo ověřenou kopii usnesení o dědictví.

Pozůstalým vyplácíme

- » **Pozůstalostní penzi:** Postupně vám vyplatíme zhodnocené příspěvky, případně i státní podporu. Záleží na parametrech penzijního fondu, tzv. penzijním plánu.
- » **Odbytné:** Jednorázově vám pošleme zhodnocené příspěvky, státní podpora propadá zpět státu.

Mohou nastat tyto varianty

- » **Zesnulý si teprve spořil:** Určené osoby mají na výběr mezi tzv. odbytným (zemřelému ještě nevznikl nárok na penzi) nebo penzí. Pouze v případě, že neproběhlo minimální nutné množství splátek (většinou 36), vyplácí se automaticky odbytné.
- » **Zesnulý už pobíral důchod:** Záleží na penzijním plánu (tedy jak je produkt nastaven). Ve variantě s pozůstalostní penzí přechází její vyplácení na určené osoby (pokud určená osoba není stanovena, peníze propadají). Jiné varianty naopak s pozůstalostní penzí nepočítají.

Penzijní spoření

U modernějšího penzijního produktu, kterým je doplňkové penzijní spoření, vše funguje podobně jako u penzijního připojištění. Vyrovnání s pozůstalými je ale jednodušší.

Pokud si zesnulý spořil alespoň 5 let a zároveň měl nárok na starobní penzi, určené osoby nebo dědicové mají vždy nárok na **jednorázové vyrovnání**. To obsahuje jak zhodnocené příspěvky, tak státní podporu, a navíc se vyplácí najednou. V ostatních případech dostane určená osoba (případně dědic) **odbytné**.

V případě jakýchkoli otázek nás můžete kontaktovat na telefonu **495 800 600** a vše spolu vyřešíme.

DALŠÍ PRODUKTY

Stavební spoření

Od roku 2014 stavební spoření smrtí klienta automaticky zaniká a spadá do dědického řízení. Dědicové získávají jak naspořenou částku, tak státní podporu. Jako dědic přijďte na naši pobočku s dokladem totožnosti a originálem či ověřenou kopií usnesení o dědictví. ČSOB následně zařídí všechny kroky potřebné k vyplacení uspořené částky (popř. její části).

Hypotéka

U hypotéky postupujeme vždy individuálně. Ozvěte se nám prosím na e-mailovou adresu kliekt@hypotecnibanka.cz nebo na telefonní číslo **224 116 444**.

Investice (podílové fondy a další cenné papíry)

Pokud zdědíte cenné papíry investované u nás, přijďte na pobočku s dokladem totožnosti a originálem či ověřenou kopií usnesení o dědictví. Investované peníze buďto můžete vybrat za jejich aktuální hodnotu, případně jen část a se zbytkem dále obchodovat. V takovém případě je ovšem potřeba uzavřít tzv. komisionářskou smlouvu.

Vkladní knížky

Jestliže jste ve vkladní knížce uvedeni jako vkladatelé, můžete v průběhu dědického řízení i nadále vkládat a vybírat peníze, pokud tomu nebrání předběžné opatření soudu. V případě, že někdo jiný zdědí peníze, které jste už mezitím vybrali, budete je muset vrátit. Byl-li jediným vkladatelem zesnulý majitel, vkladní knížka spadá do dědického řízení.

Sociální pomoc

PLACENÉ VOLNO ZE ZÁKONA

- » Úmrtí manžela/manželky, partnera/partnerky nebo dítěte: 2 dny po úmrtí a 1 den na pohřeb
- » Úmrtí rodiče, sourozence, blízkých příbuzných: 1 den na pohřeb
- » Pokud zařizujete pohřeb, máte nárok na 1 den placeného volna navíc

POZŮSTALOSTNÍ DŮCHOD

Jako vdově, vdovci nebo sirotkovi vám **Česká správa sociálního zabezpečení** přiznává pozůstalostní důchod. Pozor, pobírání tohoto typu důchodu není automatické, **vždy je potřeba si o něj požádat**.

Výše vašeho pozůstalostního důchodu vychází ze starobního nebo invalidního důchodu zesnulého, případně z částky, která by mu teoreticky náležela jako invalidnímu důchodci. Pokud zesnulý důchod nepobíral, je nutné jeho nárok doložit.

Vdovský, vdovecký důchod

- » Dostanete ho, pokud vám zesnul manžel nebo manželka
- » Důchod vám bude chodit standardně po dobu 1 roku, na dobu neurčitou na něj máte právo, pokud zároveň pečujete např. o nezaopatřené dítě nebo o rodiče

Nezaopatřeným dítětem se rozumí dítě do 26 let, které chodí do školy / studuje a zatím nechodí do práce.

POHŘEBNÉ

Na úřadu práce můžete požádat o jednorázovou sociální dávku 5 000 Kč. Abyste na ni měli nárok, je potřeba doložit, že jste zorganizovali pohřeb:

- » mrtvě narozenému či nezaopatřenému dítěti
- » osobě, která byla rodičem nezaopatřeného dítěte

Sirotčí důchod

- » Nárok máte jako nezaopatřené dítě, kterému zesnul jeden z rodičů nebo člověk, který vás převzal do zákonné péče
- » Důchod vám bude chodit, dokud budete splňovat definici nezaopatřeného dítěte

Dědické řízení

Vyřízení pozůstalosti není krátkodobá záležitost, při standardním průběhu vše trvá zhruba půl roku. Pro zahájení dědického řízení nemusíte nic dělat. **Počkejte, až vás kontaktuje notář**, kterému dědické řízení přidělí příslušný soud.

Notář zjistí, zda zesnulý sepsal ověřenou závěť, dědickou smlouvu nebo listinu o vydědění.

Pokud ano, řídí se jimi, v ostatních případech rozhodne o zákonných dědicích na základě šetření.

PŘEDBĚŽNÉ ŠETŘENÍ

Úkolem notáře je stanovit okruh potenciálních dědiců a sepsat veškerý majetek zesnulého. Proto osloví jak vás jako organizátora pohřbu, tak podle potřeby i ostatní pozůstalé a odpovídající úřady a instituce – katastr nemovitostí, centrální evidenci obyvatel, banky, pojišťovny atd.

Na domluvenou schůzku s notářem si vezměte:

- » svůj platný doklad totožnosti
- » úmrtní list zesnulého
- » závěť, pokud nebyla sepsána u notáře, ale nalezena například doma
- » jména a adresy všech potenciálních dědiců a data jejich narození
- » potvrzení nebo výpis o zůstatku, pokud zesnulý dostával důchod v hotovosti např. do domova důchodců
- » vkladní knížky, smlouvy k bankovním účtům a dalšímu finančnímu majetku zesnulého
- » doklady o členství zesnulého v bytových družstvech
- » vlastnické listiny k nemovitostem (domy, chaty, byty, garáže, pozemky)
- » velký technický průkaz od vozidla, které zesnulý vlastnil
- » doklady či smlouvy o půjčkách, kontokorentech, kreditních kartách a dalších dluzích zesnulého
- » faktury a účtenky k pohřbu, případně doklady k dalším výdajům za zesnulého (např. převoz ze zahraničí apod.)
- » další podklady a skutečnosti, které se mohou týkat dědického řízení

VYPOŘÁDÁNÍ DĚDICTVÍ

Jakmile notář dokončí předběžné šetření, kontaktuje známé dědice. Všechny je pozve na jednání o vypořádání dědictví, kde je seznámí s výsledky předběžného šetření. V tu dobu byste už měli mít představu o společné dohodě s ostatními dědici.

Na základě informací od notáře se dědicové dohodnou na usnesení o schválení dohody o dědictví, podle níž se bude pozůstalost dělit.

Pokud k dohodě nedojde, má poslední slovo notář, který rozhodne na základě shromážděných podkladů a zákonných podílů jednotlivých dědiců.

ODMÍTNUTÍ DĚDICTVÍ

Pokud se bojíte, že pro vás dědictví bude znamenat spíše přítěž než přínos (např. kvůli vysokým dluhům, dokládání různých úředních podkladů, soudním průtahům apod.), můžete ho odmítnout. Máte na to jeden měsíc od chvíle, kdy se od notáře dozvíte o svém dědickém právu.

Nejjednodušší cesta je zaslat písemné prohlášení příslušnému soudu. Dobře si to ale rozmyslete, odmítnutí dědictví už nelze vzít zpět.

Dědictví se můžete také vzdát ve prospěch jiného dědice, který s tím bude souhlasit.

VYŘÍZENÍ DĚDICTVÍ V BANCE

Pokud byl zesnulý naším klientem, po ukončení dědického řízení se zastavte na pobočce ČSOB. Naši pracovníci si pořídí kopie dokumentů a vyřídí s vámi vše potřebné.

S sebou si vezměte:

- » svůj průkaz totožnosti
- » originál nebo ověřenou kopii rozhodnutí o dědictví s nabytím právní moci

Orientační časový harmonogram

1.-4. den	●	Organizace pohřbu
2. týden	●	Nahlášení úmrtí na úřadech a vyřízení úmrtního listu
	●	Nahlášení úmrtí v bance
	●	Podání žádosti o sociální pomoc
1. měsíc	●	Soud přidělí notáři dědické řízení po zesnulém
2. měsíc	●	Notář vás předvolá k předběžnému šetření
3.-4. měsíc	●	Probíhá předběžné dědické řízení
5.-6. měsíc	●	Notář předvolá všechny dědice k vypořádání dědictví
		Vydání pravomocného rozhodnutí o dědictví
6. měsíc	●	Vyřízení dědictví v bance

Jak mít vše vyřešeno pro každý případ

- 1. Nastavte si na běžném účtu disponenta.** Životnímu partnerovi nebo partnerce (případně někomu dalšímu z rodiny, komu důvěřujete) můžete svěřit disponentská práva ke svému účtu. V případě dlouhodobé nemoci nebo úmrtí tak budete mít jistotu, že vaši nejbližší nezůstanou bez prostředků. Disponent vám také může pomoci v běžném životě, např. místo vás zajít vybrat peníze a zaplatit složenky.

Pro sjednání disponentských práv se zastavte oba dva na pobočce a vezměte si s sebou průkaz totožnosti.

- 2. U životního pojištění a penzijních produktů mějte obmyšlenou osobu.** Tyto produkty nespadají automaticky do dědického řízení, nárok na peníze tak mají lidé, které si sami určíte. Ve smlouvě je dobré mít vždy uvedeno konkrétní jméno, případně i aktuální kontaktní údaje. Ujistěte se také, že oprávněná osoba ví jak o vaší volbě, tak o tom, kam se případně obrátit.

Informace o oprávněné osobě si zkontrolujte na pobočce pojišťovny nebo banky, v níž máte produkt sjednaný.

- 3. Sepište závěť.** Pokud se obáváte, že by v budoucnu o vaši pozůstalost mohly vzniknout spory, je nejlepší sepsat závěť. V dědickém řízení dá pak notář v maximální možné míře přednost vaší poslední vůli před zákonnými nároky. Aby byla závěť platná, musí obsahovat nutné náležitosti, které najdete v občanském zákoníku – mj. podpis a přesné datum sepsání.

Závěť můžete buď napsat vlastní rukou, případně v jiné písemné formě za účasti dvou svědků. Nejjistější je však forma notářského zápisu. Notář dohlédne jak na formální správnost, tak na to, aby závěť byla určitě zahrnuta do dědického řízení.

- 4. Mějte pořádek v dokumentech.** Smlouvy a dokumenty k majetku, bankovním produktům, pojištění, důchodu a dalším důležitým věcem je dobré mít přehledně archivované. Vše uložte na bezpečné místo, o kterém budete vědět jen vy a vaši nejbližší. Pořádek v papírech oceníte vždy, když budete potřebovat něco zařídit. A také vaši blízcí, když se s vámi něco stane.

Informace obsažené v tomto dokumentu jsou platné ke dni 1. 10. 2021 a mají pouze informativní charakter.
Cílem dokumentu je poskytnout obecný přehled, jak v této životní situaci postupovat,
a to nejen ve vztahu k produktům a službám skupiny ČSOB.
Konkrétní situace se však mohou případ od případu lišit.

WWW.CSOB.CZ

2021